

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 359/2021
11.02.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Данијеле Николић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Кристина Мухтић адвокат из ..., ради издржавања, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 271/20 од 23.07.2020. године, у седници већа одржаној дана 11.02.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 271/20 од 23.07.2020. године.

Образложење

Пресудом Другог основног суда у Београду П2 1170/19 од 29.01.2020. године, ставом првим изреке, обавезан је тужени да на име свог доприноса за издржавање тужиље плаћа месечно 30% од пензије коју остварује код Републичког фонда за пензијско и инвалдско осигурање - Филијала Београд, сваког првог до петог у месецу за текући месец почев од 06.02.2018. године као дана подношења тужбе па убудуће све док за то постоје законски услови или док се ова одлука не промени, с`тим што ће доспеле а неисплаћене износе платити одједном у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде путем административне забране на пензију коју остварује и уплатом на текући рачун тужиље код банке наведене у овом ставу изреке, под претњом принудног извршења. Ставом другим изреке одлучено је да ће свака странка сносити своје трошкове парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж2 271/20 од 23.07.2020. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Другог основног суда у Београду П2 1170/19 од 29.01.2020. године у делу става првог изреке којим је обавезан тужени да на име издржавања тужиље почев од 06.02.2018. године па убудуће док за то постоје законски разлози или пресуда не буде измењена, сваког првог до петог у месецу за текући месец плаћа 15% од пензије с`тим што је заостале рате дужан платити одједном, као и у ставу другом изреке. Ставом другим изреке, преиначена је пресуда Другог основног суда у Београду П2 1170/19 од 29.01.2020. године у преосталом делу става првог изреке, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев којим је тужиља тражила да се обавезе тужени на плаћање издржавања у висини од још 15% месечно од пензије почев од 06.02.2018. године па

убудуће док за то постоје законски разлози. Ставом трећим изреке, обавезана је тужила да накнади туженом трошкове другостепеног поступка у износу од 6.000,00 динара у року од 15 дана од дана пријема писаног отправка пресуде.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због погрешно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да ревизија туженог није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, брак странака, закључен 19.10.1986. године, разведен је правноснажном пресудом П2 642/19 од 26.06.2019. године. Тужила је рођена .... године и по занимању је ... . Има 15 година пензијског стажа, али не испуњава услов у погледу година живота да би остварила право на старосну пензију. Од 2013. године налази се на евиденцији незапослених лица, али није корисник новчане накнаде по том основу, нити јој је нуђен неки посао или преквалификација. Тужени је такође рођен .... године. ... је пензионер, са пензијом од око 75.000,00 динара месечно. Странке су током брака стекле два стана - стан у ... (уговором о купопродаји из 1996. године) и стан у ... (уговором о откупу из 2017. године). Оба уговора тужени је закључио у својству купца. По правноснажности пресуде о разводу брака странке су споразумно поделиле заједничку имовину, тако што је тужили у својину припао стан у ... а туженом стан у ... . Тужила живи сама у стану у ... и до правноснажности пресуде о разводу брака трошкове комуналија за тај стан плаћао је тужени, а од тада те трошкове подмирује син странака. Тужила болује од реуматоидног артритиса, повишеног крвног притиска, гихта, бронхијалне астме, остеопорозе, анксиозно-депресивног синдрома и хроничне бубрежне инсуфицијенције са почетном нефросклерозом. Сва ова обољења су хронична и умањила су тужилину општу радну способност. Тужила није у потпуности изгубила радну способност и нема услова за остварење права на инвалидску пензију, а због природе обољења није способна за обављање послова који захтевају брзе и координисане покрете шака, рад у лошим климатским и микроклиматским условима, рад у нефизиолошким положајима тела, рад који захтева дуже ходање и стајање, као и за послове који захтевају већа психофизичка напрезања, односно за ноћни рад. Тужила је, уз наведена ограничења, способна за послове свог занимања. До септембра 2019. године тужила је остваривала повремене приходе подучавањем деце њених пријатељица која похађају ниже разреде, каталошком продајом козметике и старањем о старијој особи. На тај начин месечно је могла остварити приход од око 10.000,00 динара. Тужили је за исхрану месечно потребно између 20.000,00 и 25.000,00 динара. Тужени живи сам у стану у ... за који месечно плаћа комуналије у износу од око 100 евра, а за остале потребе издваја око 30.000,00 динара. Болује од улцерозног колитиса.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања другостепени суд је, прихватајући становиште нижестепеног суда о праву тужиле на издржавање, смањио висину обавезе туженог и у том смислу преиначио првостепену пресуду.

Одредбом члана 151. став 1. Породичног закона прописано је да супружник који нема довољно средстава за издржавање, а неспособан је за рад или је незапослен, има право на издржавање од другог супружника сразмерно његовим могућностима. Право на издржавање предвиђено наведеном одредбом подразумева испуњеност одређених услова који указују да супружник није у стању да сам обезбеди своју егзистенцију. Првим условом тражи се да супружник нема довољно средстава за издржавање. Тај услов је остварен не само у случају када супружник уопште нема средстава за издржавање, већ и када има средстава али она нису довољна, тако да може задовољити само део својих егзистенцијалних потреба. Други услов мора бити кумулативно испуњен са првим, кроз једну од две алтернативно одређене компоненте - неспособност за рад или незапосленост.

У конкретном случају, све чињенице које су по одредбама материјалног права одлучне за право тужиле на издржавање, односно обавезу туженог у овом спору су утврђене. Приходи које тужилца остварује повременим радом нису довољни за задовољавање њених основних животних потреба. Тужилца је власница стана у којем живи, што значи да она тако може да задовољи стамбене потребе, али та чињеница не утиче на њено право на издржавање од туженог с`обзиром да нема довољно средстава да задовољи остале животне потребе (исхрана, одећа, обућа и слично). Тужилца није запослена, а с`обзиром на умањену општу радну способност, односно способност за обављање своје професије уз ограничења узрокована низом хроничних обољења, али и животну доб, не може се ни запослити. Тужени има могућност да плаћа издржавање јер остварује редовне месечне приходе - пензију, а висина издржавања одређена је у складу са таквим његовим могућностима и уз вођење рачуна о сопственим потребама туженог али и чињеници да он нема законску обавезу издржавања других лица.

По оцени Врховног касационог суда, нема ни погрешне примене материјалног права. Тужилца испуњава услов за издржавање прописане чланом 151. став 1. Породичног закона јер нема довољно средстава за издржавање и није запослена, тужени има могућности да плаћа издржавање а не постоје околности субјективне или објективне природе због којих би плаћање издржавања за њега представљало очигледну неправду, у смислу члана 151. став 3. Породичног закона. На правилност побијане пресуде нема утицаја то што њеном изреком није одређено време трајања издржавања. Тужени је обавезан да плаћа издржавање док су за то испуњени законски услови, што значи максимално пет година (члан 163. став 2. Породичног закона) или док се та одлука не промени, а она се може променити на захтев туженог и пре истека тог рока из разлога предвиђених чланом 167. став 2. и 3. Породичног закона.

Сходно изложеном, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић